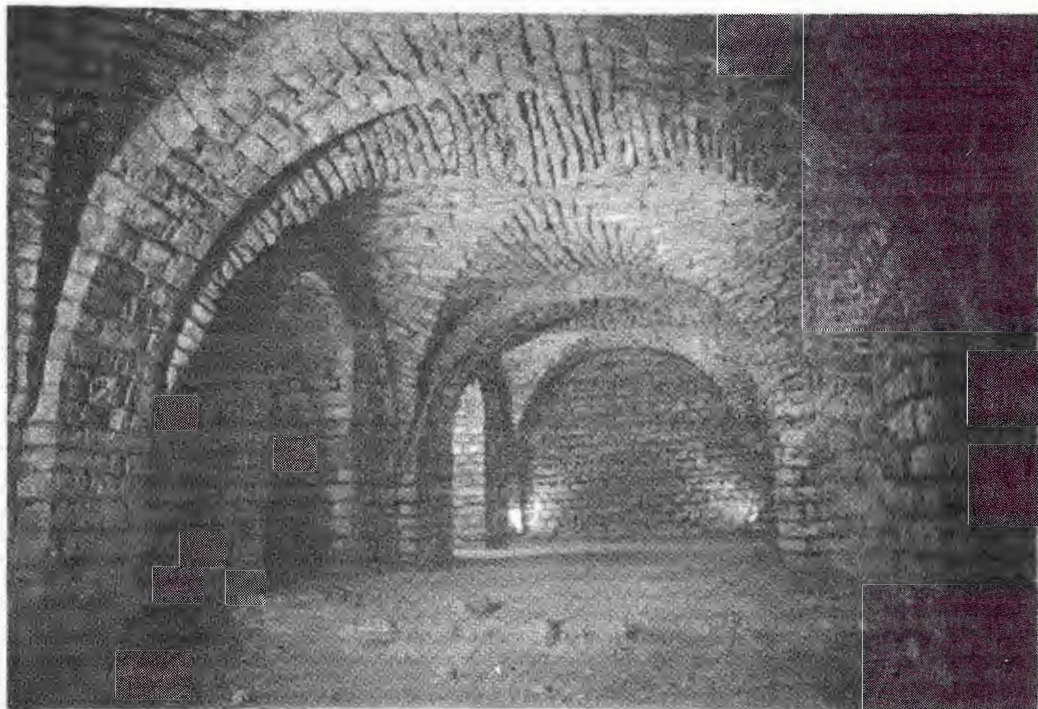

CRÒNICA D'ACTIVITATS

VISITA A SANT LLORENÇ PROP BAGÀ

Hem iniciat el curs amb la visita al monestir de Sant Llorenç prop Bagà, tot i que fou l'any passat la celebració del mil·lenari de la consagració de la seva església (983), anterior a l'actual temple romànic. Per aquesta visita no es va trobar una data escaient el curs anterior, emperò la celebració d'una data tan important per a la història del comtat de la Cerdanya i per al "pagus" del Berguedà no podia quedar sense un acte de record per part del "Amics de l'Art Romànic".

La visita fou altament reeixida, especialment pels coneixements històrics sobre el cenobi exposats per mossèn Enric Bartrina, rector de l'església monacal, i per l'entusiasme que, en tot moment, ha posat a la restauració del monument, i que va contagiar els nostres consocis al llarg de la visita.

Nau central de la cripta de Sant Llorenç prop Bagà

El recorregut no fou una simple visió comentada i explicada de l'església i de les restes del monestir, sinó que va promoure un interessant diàleg amb un profitós bescanvi d'opinions tant de la història monacal com del procés de restauració, i els diferents coneixements aportats pels assistents van donar lloc a un recorregut de llarga durada, i, fins i tot, les restes del monestir no pogueren ésser visitades amb l'atenció i la cura que es mereixen.

El monestir, com tot edifici d'una vida llarga de més d'un mil·lenni ha sofert mutacions i mutilacions molt importants que cal comprendre mitjançant una rigorosa recerca, i que ens ha de per-

metre resoldre alguns dels molts problemes que aquests segles de vida han engendrat. Hem cregut que aquesta problemàtica, en part apuntada i exposada al llarg de la visita, podia ésser el punt d'arrencada per a una possible sessió de treball a celebrar en pròximes dates. Això ens obliga a resumir, a continuació, alguns dels punts més suggestius del llarg diàleg.

La contemplació de l'església actual i de les restes, de la part aterrada pels terratrèmols del segle XV, va permetre a Mn. E. Bartrina d'exposar el fet que tenia tres naus i una planta rectangular, de 36 metres de llarg per 18 d'amplària. Els absis, quasi perduts, eren de planta quadrangular. Aquesta estructura arquitectònica s'edificà a la segona meitat del segle XII, i cal pensar a relacionar-la amb els inicis del gòtic cistercenc. A més, tot i no ser iguals, altres esglésies, també monàstiques, i que són d'una sola nau, tenen l'absis quadrat: Santa Anna de Barcelona, St. Pere de Camprodon, Santa Maria de Castellfollit de Riubregós o St. Miquel d'Escornalbou, entre altres.

La neteja de les runes i la possibilitat d'una millor coneixença de les naus laterals ha permès de contemplar en la seva totalitat la cripta descrita per Josep Puig i Cadafalch, i poder demostrar que no és una cripta. En realitat, és un edifici rectangular, construcció de finalitats desconegudes, edificat amb tota seguretat en el segle XI, anterior entre 50 i 100 anys a l'església actual, i que, en bastir-se aquesta, va quedar en el seu interior i fou, segurament, convertit en una "tribuna", element existent a d'altres esglésies d'aquesta zona a Catalunya. Aquesta construcció pensem que presenta moltes incògnites, tant constructives com litúrgiques.

Esperem i desitgem que la llarga visita feta a aquest monument serà encara més profitosa després de la sessió de treball, i que aquesta ha de permetre la presència de consocis que no van assistir a la visita i que ens poden il·lustrar amb els seus coneixements d'art, de cultura o de litúrgia de l'època romànica, i que farà més fructífera aquesta visita d'inici de curs i la celebració del mil·lenari, retardat, de Sant Llorenç prop Bagà.

Per cloure el recorregut, a la tarda, va fer-se una breu visita al poble i a l'església de Bagà, on va poder-se admirar la creu bizantina conservada en el seu tresor parroquial.

J.-F. C.

Vista exterior de l'església de Sant Llorenç prop Bagà des del costat de migjorn.